

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, 12.01.2001
SG(2001) D/ 285046

Dot.:   **Pomoc państwa Nr N 258/00 – Niemcy**
                          Park Wodny Dorsten

Szanowny Panie Ministrze,

1. Procedura

W piśmie z dnia 9 maja 2000 roku, które Komisja otrzymała w dniu 10 maja 2000 roku, niemieckie organy powiadomiły Komisję zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską o finansowaniu budowy oraz administrowania Parkiem Wodnym Dorsten wraz z prośbą, by Komisja stwierdziła zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z 22 marca 1999 roku ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE¹ czy zgłaszana pomoc nie stanowi pomocy państwa. Niemieckie organy przekazały dodatkowe informacje na temat projektu w piśmie z dnia 29 maja 2000, które Komisja otrzymała tego samego dnia. W piśmie z 31 lipca 2000 Komisja poprosiła o dalsze informacje, które Niemcy przekazały w piśmie z 6 września 2000; załączniki Komisja otrzymała 15 listopada 2000.

2. Opis pomocy

Miasto Dorsten w Nadrenii-Westfalii prowadzi dwa miejskie baseny kryte, a latem basen otwarty. Basen kryty z 1972 roku oraz basen otwarty z 1961 roku są w bardzo złym stanie technicznym i będą musiały zostać zamknięte, jeśli nie zostaną przedsięwzięte odpowiednie kroki. W przypadku obu basenów ze względu na ich stan bardziej ekonomiczne jest zbudowanie nowych obiektów niż ich odnowienie. Miasto uważa utrzymywanie trzech basenów za niezbędne, by zapewnić 80 000 mieszkańców miasta odpowiednie możliwości korzystania z basenów i w ten sposób realizować dobrowolnie przyjęte zadanie z zakresu spełniania potrzeb bytowych. Baseny są ponadto udostępniane na zajęcia grup szkolnych; korzysta z nich również związek pływacki zgodnie z publiczno-prawnymi regulacjami korzystania.

Prowadzenie tych basenów jest od wielu lat deficytowe dla miasta, w ostatnich latach deficyt ten wynosił 2,4 miliona marek rocznie. Dodatkowo znaczny wpływ na wzrost owego deficytu miały niezbędne inwestycje dotyczące basenu krytego i basenu otwartego, obliczane na 3,5 miliona marek w ciągu następnych 20 lat. Zwiększenie deficytu budżetowego jest w przypadku miasta Dorsten wykluczone ze względu na przepisy prawa gminnego.

Miasto Dorsten zdecydowało więc w roku 1998 o przekazaniu przedmiotowych inwestycji oraz prowadzenia basenów prywatnemu przedsiębiorstwu. W tym celu miasto Dorsten

---

¹ Dz. U. WE L 83 z 27.3.1999, str. 1 i kolejne

przeprowadziło w okresie 14 stycznia 1999 - 8 marca 1999 publiczny przetargu na skalę europejską.

Przedmiotem przetargu było udzielenie koncesji na budowę oraz prowadzenie parku wodnego w Dorsten. Park wodny powinien oferować określone możliwości wypoczynku w wodzie, 25-ciometrowy kryty basen sportowy, atrakcyjny zespół saunowy, basen rekreacyjny z możliwością pływania po torach, a także odpowiednie zaplecze gastronomiczne. Ponadto basen musi odpowiadać potrzebom grup szkolnych oraz związku pływackiego, którym będzie udostępniany. Preferowane będzie jednoczesne prowadzenie miejskiego basenu krytego oraz basenu otwartego. Dopuszcza się ewentualność wykorzystania basenu na inne sposoby w ramach usług z zakresu rozrywki.

Kryteriami przyznania zamówienia były określone w szczególności atrakcyjność oraz funkcjonalność kąpieliska, ewentualnie dodatkowe sposoby jego wykorzystania, aspekty architektoniczne i ekonomiczne dla miasta, zabezpieczenie ryzyka, wiarygodność kredytowa inwestora, sposób oraz zakres udostępniania basenu na potrzeby grup szkolnych i związku pływackiego, a także odpowiedniość oferty względem rozwiązania problemu miejskich basenów.

Ogłoszenie o przetargu opublikowano w Federalnym Dzienniku Ogłoszeń (Bundesanzeiger) z 26 stycznia 1999 – str. 17, w informatorze WE o publicznych przetargach na zamówienia budowlane oraz w serwisie Submissionsanzeiger z 22 stycznia 1999. Zgłoszono 11 ofert. Miasto przeprowadziło negocjacje ze wszystkimi oferentami, po czym zgłoszono siedem ofert od 11 oferentów. W wyniku przeprowadzonej oceny ofert stwierdzono, że najbardziej korzystna ekonomicznie jest oferta firmy ATLANTIS.

Po kolejnych negocjacjach spisano pomiędzy miastem Dorsten a firmą ATLANTIS szereg umów obejmujących świadczenia oraz świadczeniach wzajemne. Zasadniczo świadczenia oraz świadczenia wzajemne przedstawiały się następująco:

- Firma ATLANTIS zbuduje park wodny na miejskiej działce wydzierżawionej na 35 lat. Za dzierżawę firma wniesie opłatę zgodną z warunkami rynkowymi.
- Do końca okresu obowiązywania umowy dzierżawy firma będzie prowadzić park wodny w zwykłych godzinach otwarcia przez cały rok, stosując społecznie akceptowalne ceny biletów wejściowych.
- Firma rozbierze stary basen otwarty i zbuduje nowy basen otwarty, który pozostanie własnością miasta Dorsten. Kwotę inwestycji szacuje się na 4 miliony DEM. Zgodnie z umową o prowadzeniu basenu firma będzie otwierać basen na określony minimalny czas w okresie letnim.
- Firma zobowiązuje się ponadto do przeprowadzenia przebudowy basenu krytego (szacowany koszt: 50 000 do 100 000 DEM), tak by mogły się tam odbywać również zajęcia szkolne.
- Firma zobowiązuje się do nieodpłatnego udostępniania na potrzeby zajęć szkolnych wszystkich trzech basenów zgodnie z porozumieniem dotyczącym wykorzystania basenów.

- Firma zobowiązuje się również do nieodpłatnego udostępniania trzech basenów na potrzeby zajęć związku pływackiego zgodnie z planem wykorzystania basenów.
- W przypadku, gdy liczba odwiedzających park wodny okaże się wyższa niż oczekiwano, firma ATLANTIS zapewni miastu Dorsten udział w zysku w wysokości 10% przychodów netto, gdy liczba odwiedzających przekroczy 450 000 w roku, a 15% przychodów netto, jeśli park wodny odwiedzi rocznie więcej niż 500 000 osób.
- Firma zobowiązuje się do przejęcia personelu basenów zatrudnianego dotąd przez miasto.
- **Miasto Dorsten** wydzierżawi firmie ATLANTIC w celu budowy parku wodnego teren na okres 35 lat w zamian za opłacenie stosownego czynszu dzierżawnego.
- W okresie trwania dzierżawy, od momentu otwarcia parku wodnego, miasto będzie uiszczać na rzecz firmy ATLANTIS dopłatę w wysokości 2 milionów DEM.
- W przypadku nie wykonania lub nierzetelnego wykonania świadczenia przez firmę ATLANTIS w umowie dzierżawy zawarto prawo miasta Dorsten do zwrotu bez odszkodowania. Roczna dopłata będzie nadal dokonywana na konto w banku finansującym, na rzecz którego firma ATLANTIS dokonała cesji wierzytelności jako zabezpieczenie pożyczki na inwestycję.

Park wodny będzie mieć charakter nowoczesnego kąpieliska i oferować zespół saunowy oraz usługi gastronomiczne. Zakłada się, że obszar oddziaływania basenu obejmuje miasto Dorsten oraz okoliczne gminy, a jego zasięg to ok. 50 km, natomiast liczba odwiedzających basen wyniesie rocznie przynajmniej 250 000. Wyliczenia te oparto na ekspertyzie zleconej przez miasto Dorsten, według której bezpośredni zakres oddziaływania basenu pokrywa się z obszarem miasta Dorsten. Szacuje się, że 90% odwiedzających basen przybędzie z tego obszaru. Pośredni obszar oddziaływania wykracza poza granice miasta, nie sięga natomiast na teren sąsiadującej Holandii.

Niemcy wskazują również na to, że w szacowanym obszarze oddziaływania basenu znajdują się porównywalne baseny, z których żaden nie przynosi zysku, natomiast związane z ich prowadzeniem straty ponoszą zarządzające nimi jednostki terenowe.

Zdaniem Niemiec dopłata nie stanowi pomocy państwa. Stanowi ona raczej świadczenie wzajemne w umowie wymiennej, w której świadczenia oraz świadczenia wzajemne stron są równoważne. Dopłata jest formą wynagrodzenia za obciążenia, jakie poniesie inwestor na rzecz dobra publicznego, gdyż zobowiązał się do prowadzenia basenów nie tylko pod kątem maksymalizacji zysków.

Zdaniem Niemiec nie może w tym przypadku dojść do zakłócenia konkurencji, ponieważ prowadzenie miejskich basenów, jako zadanie z zakresu zaspokajania potrzeb bytowych ze względu na realizowane w ten sposób zobowiązanie z zakresu dobra publicznego nie podlega warunkom rynkowym i może przynosić tylko stały deficyt. W odróżnieniu od prowadzonych w celach komercyjnych basenów dopłata nie przyniesie przewagi konkurencyjnej, ponieważ stanowi wyłącznie wyrównanie strat inwestora, które powstaną w wyniku przejęcia zobowiązania z zakresu dobra publicznego, i dopiero właśnie ta dopłata pozwoli mu zresztą na prowadzenie basenu, który będzie konkurencyjny.

Pomocniczo Niemcy powołują się na art. 86 ust. 2 Traktatu WE i uważają, że przepisy dotyczące konkurencji nie mają w tym przypadku zastosowania, ponieważ byłyby one wymagane, by w ramach wybranej prywatyzacji zadań zapewnić świadczenie usług z zakresu zaspokajania potrzeb bytowych.

Niemcy wskazują również na to, że dopłata będzie traktowana zgodnie z niemieckim prawem podatkowym jako wynagrodzenie za świadczenie i w związku z tym w pełni podlegać opodatkowaniu podatkiem VAT.

3. Ocena

Komisja oceniła projekt zgodnie z art. 87 i kolejnymi Traktatu WE oraz art. 61 i kolejnymi Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym. W wyniku przeprowadzonej oceny Komisja doszła do wniosku, że przedmiotowa pomoc nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

Ponieważ nie chodzi o pomoc państwa, Komisja konkluduje, iż art. 86 ust. 2 Traktatu WE nie ma zastosowania. Wniosek ten jest słuszny bez względu na fakt, że w przedmiotowym przypadku świadczenie wzajemne jest uiszczane częściowo za zobowiązanie wykonywania usługi w zakresie ogólnego dobra ekonomicznego, poprzez bezpłatne udostępnianie basenów na zajęcia szkolne i związku pływackiego, ustalenie cen biletów wejściowych z uwzględnieniem aspektu społecznego, a także inne umowne zobowiązania. Ponieważ nie zachodzą przesłanki art. 87 ust. 1 Traktatu WE, a pomoc nie stanowi pomocy państwa, art. 86 ust. 2 Traktatu WE nie ma zastosowania.²

Pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE zachodzi tylko wtedy, gdy zachodzą wszystkie cztery założenia takiego stanu faktycznego łącznie, tzn. chodzi o pomoc przyznawaną przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych, dochodzi do sprzyjania niektórym przedsiębiorstwom, zachodzi zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wewnątrzspółnotową wymianę handlową. Podczas oceny Komisja doszła do wniosku, że w niniejszym przypadku nie dochodzi do wpływu na wewnątrzspółnotową wymianę handlową. Z tego względu nie zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia, czy w niniejszym przypadku rzeczywiście zachodzą pozostałe trzy okoliczności faktyczne.

Podjmując decyzję, Komisja uwzględniła co następuje:

Do wpływu na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi dochodzi tylko wówczas, gdy dana pomoc przynajmniej potencjalnie może wywrzeć taki wpływ, przy czym handel w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE obejmuje nie tylko przepływ towarów, ale również przepływ usług. Z oczywistych względów w tym przypadku przedsiębiorca potencjalnie uprzywilejowany nie może swoich usług – udostępniania basenów pływackich – wykonywać za granicą. Do wpływu na przepływ usług doszłoby jednakże, gdyby popyt na uruchomienie usługi w Dorsten miał charakter transgraniczny, tzn. istniał za granicą.

Z przekazanych przez Niemcy informacji w sposób oczywisty wynika, że w przypadku nowego basenu w Dorsten chodzi o nowoczesny obiekt, który będzie wykorzystywany do

² Patrz orzecznictwo sądowe: wyrok sądu pierwszej instancji z 10 maja 2000, SIC kontra Komisja, sprawa nr T-46/97, nb 84; wyrok sądu pierwszej instancji z 27 lutego 2000, FFSA i inni kontra Komisja, sprawa nr T-106/95, nb 199 i 167 i kolejne; patrz również komunikat Komisji – Świadczenia z zakresu zaspokajania potrzeb życiowych w Europie, KOM(2000) 580 pełna wersja z 20 września 2000, Nr 27.

zajęć szkolnych, a także udostępniany za akceptowalną opłatą mieszkańcom miasta jako basen rekreacyjny, co oznacza oczywiście, że będą mogli z niego korzystać również chętni z regionu. Poza zasadniczymi obiektami, czyli nieckami basenowymi, kompleks będzie obejmował również powiązane obiekty wypoczynkowe jak sauna czy punkty gastronomiczne. W przekazanym przez Niemcy opisie nie wskazuje na to, by obiekt ten miał służyć w szerszym zakresie niż na potrzeby miejscowego rynku miasta Dorsten oraz okolicznych gmin. Taki basen nie jest w Nadrenii-Westfalli niczym wyjątkowym, a co dopiero na tle całych Niemiec.

Z tego względu Komisja uważa, że przedmiotowa pomoc różni się od innych pomocy państwa, służących wspieraniu dużych parków rozrywki, które nastawione są na rynek krajowy, lub nawet międzynarodowy, i są reklamowane szeroko poza regionem, w którym się znajdują. Ze swej natury pomoc udzielana w celu wspierania obiektów, które mają zdobyć międzynarodową klientelę, prawdopodobnie wpłynie na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

W niniejszym przypadku obszar oddziaływania obiektu określono na ok. 50 km. Ponieważ miasto Dorsten jest położone w większej odległości od granicy z Holandią, można praktycznie wykluczyć jakikolwiek wpływ na wewnątrzspółnotową wymianę handlową.

Ponieważ w przypadku przedmiotowej pomocy nie chodzi o pomoc państwa, Niemcy nie miały obowiązku zgłoszenia jej do Komisji.³

4. Decyzja

W związku z powyższym Komisja zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z 22 marca 1999 roku ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE⁴ stwierdza, iż przedmiotowa pomoc nie stanowi pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

Jeśli niniejsze pismo zawiera poufne informacje, które nie powinny być publikowane, uprasza się o poinformowanie o tym Komisji w ciągu 15 dni roboczych po jego otrzymaniu wraz z podaniem uzasadnienia. W przypadku gdy Komisja nie otrzyma takiego wniosku wraz z uzasadnieniem w określonym powyżej terminie, przyjmie założenie, że zgadzają się Państwo na opublikowanie i udostępnienie osobom trzecim pełnego brzmienia niniejszego pisma w wiążącej wersji językowej na stronie internetowej: http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids/. Wniosek w formie listu lub faksu należy wysłać na poniższy adres:

³ Patrz art. 88 ust. 3 Traktatu WE w powiązaniu z art. 2 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z 22 marca 1999 roku ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE, Dz. U. WE L 83 z 27.3.1999, str. 1 i kolejne.

⁴ Tamże.